

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Qu. VII. Quomodo Devs tam ut unus, quàm ut trinus poñit luce
supernaturali in hac vita cognosci?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

*q. naturalis
Trinus
nullo modo
naturaliter
cognoscit
potest.*

bemus de DEO in hac vita, est per effectus: sed nullus effectus potest DEUM adaequa esse representare, eo modo, qui requiritur ad cognitionem quidditativam, ergo. Secundum, Quia praedicata, quae de DEO cognoscimus, vel sunt negativa, ut esse infinitum, immensum, &c. per quorum conceptus negativos possumus cognoscitur id, quod Deus non est, quam id quod est: vel sunt relativa ad creaturas, ut esse Creatorem, & haec solum dicunt de formaliter denominationem extrinsecam, vel relationem rationis, quae sunt extra essentiam DEI: vel sunt positiva, & absoluta; at ista a nobis confusa nimis cognoscitur (ut esse summam sapientem) autem cum adjuncta negatione imperfectionis, quam in creaturis solent habere, ut esse sapientem infinitum, &c. Tertius, Quia existentia est de essentiā DEI; quae est per se prima ratio, qua Deus intelligatur; ergo non potest cognitio quidditativa terminari ad essentiam DEI, quin terminetur ad existētiū iam, & quod ipsa existentia moveat per se primū intellectum ad cognitionem, ergo non potest esse quidditativa, quoniam si intuitiva.

Quarta pars de cognitione quidditatis, quae impropiè dicitur quidditativa, Probatur, quia de DEO cognoscimus plura praedicata essentia; scilicet, esse ens increatum, actum putum, omnipotentem, sumam sapientem, immensem, &c. quae tamen confusè solum cognoscimus, ut supra diximus, quae licet sufficiat ad aliqualem cognitionem quidditatis, non ad propriè quidditativam.

Quinta pars de cognitione quoad an est, est ad eō certa, ut contraria opinio ad minus judicetur temera īa. Imò aliqui dicant, hanc propositionem Deus est, ita esse per se notam, non solum secundum se, sed etiam viatoribus, ut demonstratione non indigeat, sed sola explicatio remittetur. Nos tamen dicimus cum D. Thom. 1. p. quest. 2. art. 1. Et communis sententia illam propositionem esse quidem per se notam secundum se, quia praedicata est de essentiā subjecti, non tamen esse per se notam quoad nos, quia non cognoscimus de DEO quid sit, ac proinde indigemus ratione aliquid ad assensum illius.

Est autem propositio naturaliter demonstrabilis, quomodo Philosophi etiam gentiles hoc demonstrant, vel ex motibus physicis, puta motu celorum, quod enim moveatur, ab alio moveatur, unde deveniendum est ad aliquem Motorem immobilem, vel ex ente creato & causato. Quod enim causatur, ab alio causatur, usque dum veniamus ad aliquam primam causam non causatam: vel ex omni collectione causarum productarum, quae quidem collectio non est causata ab aliqua causa causata, hæc enim includitur in illa collectione, & est causa sui plus: ergo ab aliqua causa non causatur, & independente, que est Deus. Similiter probatur naturaliter & evidenter hanc primam causam esse unicam tantum, & plures habere perfectiones tam positivas quam negativas. De quo Philosophi in Metaphysica, & Thomista in 1. part. D. Thome.

Sexta & ultima pars de cognitione Trinitatis naturaliter etiam quoad an est, est communis sententia Thomistarum cum D. Thoma 1. part. quest. 32. art. 1. & ratio est, quia homo non potest deus naturaliter DEUM cognoscere nisi in creaturis; DEUS autem in creaturas non influit ut Trinus, sed ut unus, virtus enim & potentia DEI est una, & communis tribus divinis Personis. Unde ait

D. Thomas, qui rationibus naturalibus nescit probare hoc mysterium, duplice deroga fidei; primum quantum ad dignitatem fidei, quae est de rebus invisibilibus; secundum quantum ad utilitatem trahendios ad fidem, per rationes enim non cogentes ceder et in irrationem infidelium.

Objectiones contra omnes partes conclusio, nisi consilium omittimus, tum quia facile ex predictis solventur, tum quia à Scholasticis afferuntur, & solvuntur in locis citatis.

Q V A E S T I O VII.

Quomodo DEVS tam ut Vnu, quam ut Trinus possit luce supernaturale in hac vita cognosci?

Supponimus ex fide DEUM in parte cognitionis à Beatis per intellectum elevatum lumine Deum à gloria, non quidem comprehensivè, sed quidditativè & intuitive, de quo Thomista cum D. Thom. in 1. part. quest. 12. Supponimus etiam posse dari miraculo, & per modum transeuntis etiam cognitionem claram DEI quidditativam, & intuitivam in hac vita, ut de visione Mosis, & Antolini Pauli teneat. D. Thom. 1. part. quest. 12. art. 11. ad 2. ter India & 2. 2. quest. 175. art. 3. Hoc autem dicimus non posse fieri, nisi in captiuo, quod secundum Agathinum gaudi est quodammodo mori, cum si aversio & alienatio a corporeis sensibus.

Extra vero visionem beatam potest DEUS ut unus, & ut Trinus pluribus modis supernaturali. Quartus cognosci. Primum, e idem e, non quidem ev. modo probatoria ejus in se ipso, sed evidenter in attestante, res Dei Secundum, certissimum, sed inevidenter, & obsecundum in hac vita per fidem, Terter, per aliquod lumen superadditum, ut in lumine doni sapientiae & intellectus, majoris lucis & certitudine & claritate ex parte cognoscens, sed non semper inevidenter, & obscurè & hoc tripliciter, naturaliter affirmando de DEO, per actiones positivas testimoniales & simplices, vel removendo ab eo omnes notiones perfectiores, vel denique devenerendo ad aliquem conceptum confusum DEI tanquam supercedentem omnem perfectionem. Quartus, per aliquod lumen transiens, & superiorius donis, quo (adiecta experientia voluntatis) perfectiori & clariori modo, quo potest in hac vita, infra visionem beatam, cognoscatur.

Conclusio quoad primam partem, quod non detur talis cognitio e videns DEI in se ipso, neque ut unus, neque ut Trinus est communis Thomistarum in 1. part. D. Thom. quest. 32. art. 1. Probatur primo, quia cognitione evidentiā in se ipsa non potest haberi, nisi per ipsam in essentiam rei intellegibili, et unitam intellectui, vel per speciem intelligentibilem quidditativem, & adequare ea representantem; sed DEUS nec ut unus, nec ut Trinus potest sic ad eam uniti intellectui extra visionem beatam; nec potest dari species illum sic quidditativem representans, ut statim dicatur, ergo, &c. Probatur secundo, quia si fore possibilis talis cognitione evidentiā, fulserit in Christo, sed in illo non fuit, nisi per scientiam beatam, ut docet D. Th. 3. p. q. 11. art. 1. ergo, &c.

De cognitione autem evidentiā in attestante non est dubium, quia cum ad istam solum requiratur, quod evidenter, & certè cognoscatur DEUS esse infallibilem in revelando, & ipsum esse qui revelat, quomodo Propheta, & multi alii

Sap.

Sancti cognoverunt mysteria divina in hac vita quoad an est.

Secunda pars de cognitione in evidenti, & obscura per fidem quoad an est, de fide est, de qua latè Doctores in materia de fide ad 2.2. D. Thom. quæf. 1. &c.

Tertia pars de cognitione per aliquod lumen supernaturale donorum superadditum fidei, vel sicut in aliis gratis datæ communiter recipiuntur, hoc enim est officium donorum Spiritus sancti, maxime intellectus sapientie, & scientie; nam per donum intellectus penetrantur credibilitas per fidem; per donum sapientie judicatur de illis per altissimas causas; per donum scientie per causas inferiores; concurrentque ad contemplationem, quæ principalius dicitur actus doni sapientie; per quod intellectus illi stratus cognoscit perfectius & clarius, imo & dulcius res divinas creditas per fidem; que quidem tribuit actu certitudinem, dona autem manifestationem, & claritatem, infra tamen evidentiā, qua referatur pro patria. Dixa, vel alioquin gratia gratis datur, quia potest contemplatio ab illa eniam procedere; si enim quis certus esset, quod contemplatio sui procedat à donis, certus etiam esset de statu gratiarum, dona enim cum gratia infundantur.

Hac igitur contemplatio vel est affirmativa, quando cognoscimus per illam attributa, & perfectiones DEI positiva quoad an est. Vel potest esse negativa, quando removemus à DEO omnem perfectionem possumus, eo quod non sunt in illo ex modo, quo illas concipiuntur in hac vita, & iā conjungimur DEO per intellectum tamquam p. ortus g. o. qui quidem modus cognoscendi DEI per negationem etiam potest fieri per lumen naturale, sed non ita firmiter, & perfectè, quomodo per fidem, & lumen donorum vel denique deveniente peritam negationem ad aliquem conceptum DEI perfectissimum, tanquam objectum nobis incomprehensibile, & omnibus perfectibus infinitum perfectum, omnesque perfectiones à nobis cognitis supergredientes. Ad omnes istas contemplationes inferiorum dona praedita, quibus objecta cognita per fidem obscuram, ut plurimum ita repente, & breviter illuminantur, sicut a figura in nocte cerebro illuminantur res materiales. Hoc tamen tantum quod ad an est, vel quia est, vel quo ad alias similitudines quid enim DEUS sit, non cognoscitur extra visionem bestam, nisi tantum obscurè, & confusè plus minusve juxta perfectionem luminis.

Quarta dentique pars conclusionis, non est ita communis mysticorum Doctorum licet enim omnes concedant aliquam perfectissimam DEI notitiam, quæ sit velut media inter fidem obscuram, & visionem claram & beatissimam, aliquatenus dicunt hanc maiorem perfectionem cognitionis DEI solum provenire ex g. & experientia voluntatis DEO unita, quæ quidem experientia dulcedimus DEI cum illa cognitione obscuram intellectus, quæ dicitur contemplatio DEI in caligine, componunt utam perfectissimam hanc virtutem contemplationem. Alio vero dicunt prius experientiam, & g. voluntatis etiam in intellectu reuelata clara, em cognitionem provenientem ex aliqua luce transeunte superaddita, quæ quidem sit perfectior, & clarior luce donorum, & quædam participatio luminis gloria, licet deficiens in claritate, ut non excedat limites obscuritatis fidei, multo tamen propinquior visioni DEI

clare omnibus aliis contemplationibus hujus vitæ. Et hanc ultimam expositionem postius sequimus in Catena mystica Carmelitana cum plurimiis Auctoribus nostris, quos ibi et ultimus, verum hoc infra per alias questiones amplius explicabitur.

Contata primam partem est opinio aliquorum extra scholam D. Thomæ, qui admittunt notitiam evidentiā Trinitatis in se ipso, extra visionem beatam, tom. quia non repugnat species, quæ repræsentat quidam autem & evidenter DEUM in Trium, quam quidem speciem habuit Paulus cum recordaret se vidisse DEUM unum & trinum; quia sicut cognoscimus evidenter quod an est, DEUM ut unum, ex effectibus naturalibus, ita possimus evidenter eum cognoscere, saltem quod an est, ex effectibus suis in materialibus. Satisfice Respondebit tamen ad primam, tā em species argumento repugnare, ut dicimus questione sequentia. Species pro consensu remanens in Paulo non erat mystica Trium, trinitatis in se quidditativa, & clara, sed ipsius visionis nomine DEI trini, & unius. Species autem visionis Dei proprietas, solum consuevit & indirecte DEUM representari. Ad secundam negatur assumptum, quia effectus supernaturales etiam procedunt à DEO ut uno, cum tres divina Personæ operentur per eamdem potentiam, opera enim DEI ad extra sunt individua.

Objicimus præterea cum Bañez, qui negat extra visionem beatam posse nos cognoscere mysticum Trinitatis, & alia divina mysteria evidenter in attestante, hoc est, cognoscendo evidenter DEUM esse, qui revelat talia mysteria: quia non potest cognoscere evidenter, DEUM esse quievit, quia ipse DEUS evidenter cognoscatur. Respondebit negando assumptum, loquendo de cognitione evidentiā quod an est, de qua est, quæstio. Si enim in testimonium Trinitatis fieri aliquod miraculum evidet, quod solus Deus potest efficere, puta resurrectio mortui, vel viuis cœciati, evidenter cognoscetur DEUM esse, qui illud attestatur, quin cognoscetur evidenter DEUS in se ipso. Similiter si DEUS vel per se, vel per Angelum (quod solum potest Angelus facere, ut instrumentum DEI) producat speciem in intellectu, quæ evidenter repræsentat habendum fidem Trinitatis, v.g. Item si in testimonium illius producat in mente aliquem habendum supernaturalem, & nobis illum evidenter ostendat, &c.

Contata secundam partem nullus est Catholicus, qui aliquid objicieret. Soluimus autem obiectum hærenicorum ad Scholasticos pertinente. Quod ad tertiam partem, quidquid potest objicere, affectur infra in suo proprio loco, ubi S. Dionysius agit de cognitione DEI per affirmationem, negationem, & excusum.

Contra ultimam partem sententiam illi, qui dicunt, mysticam Theologiam propriè & perfectè lumpram confistere in actu voluntatis percipiens g. DEI in intima unione, & nullo modo in actu intellectus; vel quia potest aliqui posse dati actu voluntatis, quin precedat actuus intellectus: vel quia etiam si admiratur actuus intellectus præcedens, non ideo relularit in illo perfectior cognitione ex perceptione voluntatis, nec illa cognitione pertingeret ad illum perfectissimum gradum Theologie mysticæ. De hac tamen opinione infra nobis erit differendum.

QUAE